

Gemeente Stichtse Vecht
T.a.v. college van Burgemeester en Wethouders
Postbus 1212
3600 BE Maarssen
Per mail: info@stichtsevecht.nl

cc. Thomas Koerhuis: thomas.koerhuis@stichtsevecht.nl
Alies Bakker: alies.bakker@stichtsevecht.nl
Dennis Boekhout: dennis.boekhout@stichtsevecht.nl

Stichtse Vecht, 2 februari 2021

Ref.nr.: 210202ADVIESRAADLAS

Onderwerp: Advies 210111_Concept beleidsnota Minima- en schuldhulpverleningbeleid

Geacht college,

In uw schrijven van 12 januari jl. heeft u de Adviesraad Sociaal Domein Stichtse Vecht (hierna verder: de Adviesraad) gevraagd te adviseren over de 210111_Concept beleidsnota Minima- en schuldhulpverleningbeleid.

Algemeen

Het advies is mede tot stand gekomen met de input van de Seniorenraad en het UW Ouderplatform. Zoals in de eerdere reactie van 30 december jl. ziet de Adviesraad dat Stichtse Vecht in het Minima- en Schuldhulpverleningsbeleid de laatste jaren grote en doeltreffende stappen heeft gemaakt, maar dit kan en moet nog beter. De Adviesraad adviseert de kwetsbare groepen *apart* te benoemen bij de uitvoering: ouderen, jongeren, gehandicapten en chronisch zieken, statushouders/vluchtelingen en eenoudergezinnen. Iedere kenmerkende groep zal in hun beperking een op maat gerichte hulp nodig hebben bij financiën, gezondheid, huisvesting en Participatie (zie bijlage).

De uitgangspunten in de nota: Iedereen doet mee, duurzame aanpak en oplossingen, de leefwereld van de inwoner is leidend, de vertaalslag richting slim vertrouwen, uitbreiding van informatie in eenvoudige taal, regelarm en in krachtige samenhang moeten in de uitvoering terugkomen. Het is een uitgebreide nota met veel informatie en er worden zes doelstellingen benoemd met daarin een uitgebreide opsomming van bestaande en nieuwe oplossingsmogelijkheden en ambities. Opgemerkt moet worden dat het opsplitsen in zes doelstellingen, de leesbaarheid en het verkrijgen van inzicht niet echt bevordert; immers doelstelling 1, 3 en 5 horen bij elkaar: Preventie» Vroegsignalering»SHV»Nazorg»Preventie.

In de NIBUD Minima-effectrapportage, MER, van 2017 werd Stichtse Vecht geprezen om een ruimhartig minimabeleid en de Adviesraad verwacht dat Stichtse Vecht dit beleid continueert. Het onderdeel meeverzekeren van het eigen risico in de Collectieve Zorgverzekering Minima is overigens inmiddels vervallen. De Adviesraad adviseert de MER opnieuw te laten uitvoeren.

De Adviesraad heeft in dit advies gekozen voor een selectie van drie thema's met een duidelijke link naar de uitvoering:

Vroegsignalering en Preventie van schulden

Het beleid moet ervoor zorgen dat alle inwoners sneller hulp krijgen aangeboden in een eerdere fase, sneller geaccepteerd worden, snellere stabilisatie van de situatie en dat de schuld, gedeeltelijk of geheel, maatschappelijk verantwoord wordt kwijtgescholden.

1. Vroegsignalering vraagt om een goede afstemming/samenwerking met de ketenpartners in het Voorveld. De rol van de sociale wijkteams (SWT's) dient verduidelijkt te worden en een nieuwe visie op "Wijkgericht Werken" gebaseerd op de uitgangspunten in deze nota ligt voor de hand;
2. De Adviesraad adviseert om laagdrempelige integrale (luister)loketten in de twaalf woonkernen in te richten, bemenst met ervaren (Wmo)consulenten;
3. Optimale informatievoorziening naar de inwoners is essentieel. Dat stijgt uit boven een nieuwe versie van de minimagids, het noemen van de Onafhankelijke Cliëntondersteuning (OCO), folders verspreiden en de gemeentelijke website. Herhalen van informatie op het leesniveau B1 moet de basis zijn in het PR-beleid evenals het proactief toesturen van een aanvraagformulier;
4. Het samenvoegen van doelstelling 1, 3 en 5 geeft een beter overzicht over de diverse acties die in de verschillende stadia van schulden en oplossingen voor de verschillende groepen/kwetsbaren uitgevoerd kunnen gaan worden.

Armoede, schulden en gezondheid

Schulden kunnen leiden tot sociaal-maatschappelijke negatieve ervaringen, die de basis vormen voor fysieke gezondheidsproblemen, de keuze voor ongezonde voeding en psychische klachten, zoals depressies.

1. Een gezondere levensstijl is hierbij van belang, Preventiebeleid, in relatie met financiële steun;
2. Wanneer de schuldenproblematiek uit de taboesfeer wordt gehaald zijn er betere mogelijkheden om psychische problemen, vereenzaming en sociale uitsluiting op te lossen;
3. Initiatieven van de Voedsel- en Kledingbank Stichtse Vecht en de Ouderenzorg zullen in Stichtse Vecht meer steun moeten krijgen;
4. De Kinderopvangtoeslagenaffaire heeft veel leed gebracht. Voor zover bekend betreft dit in Stichtse Vecht minimaal 22 aanmeldingen tot 12 oktober jl. Het college moet zich verantwoordelijk voelen voor het snel afhandelen van alle schulden en het aangedane onrecht.

Werk en Inkomen

1. Omscholing en herintreding zal in het totaalbeleid leidend moeten zijn;
2. De Adviesraad adviseert om met de contractpartners middels een convenant inclusief te werken aan herintreding van werkzoekende minima, kwetsbaren inwoners, jongeren en 55+'ers;
3. Mantelzorgvriendelijke werkgevers in Stichtse Vecht verdienen een stimulerings toeslag;
4. COVID-19 problematiek. Ondernemers en met name ZZP'ers zullen na het beëindigen van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers, Tozo, geconfronteerd worden met de Belastingdienst. De Adviesraad adviseert hierop een proactief beleid voor te bereiden;
5. De Sociale Coöperatie kan hierin, samenwerkend met Sociale Zaken, een rol in spelen.

Ten slotte

De Adviesraad kan niet anders dan de vele doelstellingen en ambities, die Stichtse Vecht wil realiseren met sympathie, te onderschrijven. De integraliteit van alle aspecten die met Minima- en Schuldhulpverleningsbeleid te maken hebben is en moet leidend blijven. Het benoemen van specifieke groepen kan helpen bij het leveren van maatwerk. De opstelling van hulpverleners om meer vanuit de leefwereld van de inwoners uit te gaan en het uit de taboesfeer van schaamte te halen verlangt prioriteit. Het herinrichten van het Voorveld en het optimaliseren van voorlichting aan de inwoners horen topprioriteit te krijgen.

De Adviesraad is altijd bereid om in cocreatie mee te blijven denken en gaan ervan uit dat u dit advies zult opnemen in het Bestuursinformatiesysteem en zien een reactie op dit advies met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Namens de Adviesraad Sociaal Domein SV,

Tom A. Boon
Voorzitter

Bijlage: 210111_Concept beleidsnota Minima- en schuldhulpverleningbeleid en de bijlage bij het Advies 210111_Concept beleidsnota Minima- en schuldhulpverleningbeleid

Bijlage: Advies 210111_Concept beleidsnota Minima- en schuldhulpverleningbeleid

Opmerkingen ten aanzien van specifieke groepen

Ouderen

1. De hulpregelingen zijn complex en voor een deel van deze kwetsbare groep vaak in een onbegrijpelijke taal geschreven;
2. Het college zal een meer proactieve strategie moeten ontwikkelen om bij de doelgroep toegankelijkheid naar informatie te verbeteren. Hulp en begeleiding hierbij is onontbeerlijk, zeker in de situatie van dementie en eenzaamheid;
3. Het organiseren van een goede dagbesteding in de *eigen woonkern* geeft tegelijk kansen voor voorlichting en signalering;
4. Multifunctionele centra zijn onontbeerlijk in de woonkernen en hebben een belangrijke, sociale en maatschappelijke rol. De Adviesraad wijst het ontmantelen en/of wegbezuinigen/afstoten dan ook sterk af. (zie 201304ADVIESRAADLAS Advies Vastgoed en 2020200705ADVIESRAADLAS Advies Strategische Koers Dorpshuizenbeleid);
5. De Adviesraad is verheugd te vernemen dat er weer aandacht wordt besteed aan het Mantelzorgcompliment;
6. Ook bij ouderen is er schuldenproblematiek en werkeloosheid. In 2018 bleek 50,2% van de inwoners tussen 45 en 65 jaar schulden te hebben, bij 14,7 % van de 65+'ers (CBS). Uit de door KBO-PCOB aangehaalde CBS-bronnen "Laag en langdurig laag inkomen", blijkt dat zowel absoluut als procentueel het aantal ouderen (65+) met een laag en langdurig laag inkomen, massief is toegenomen;
7. Leeftijdsdiscriminatie in het arbeidsproces is verboden! Omscholingscursussen en herintreding voor 55+ouderen door contacten met bedrijven hoort Stichtse Vecht te faciliteren;
8. Ook ouderen zouden meer moeten bewegen zoals in de nota Positief Gezondheidsbeleid Stichtse Vecht wordt geadviseerd ter voorkoming van onder andere obesitas en ander gezondheidsklachten. Hierbij adviseert de Adviesraad om het gebruik van sportaccommodaties overdag beschikbaar te stellen voor ouderen en niet alleen voor scholen;
9. De achterstand om aangepaste (WoonZorg)woningen voor ouderen te bouwen is een grote zorg voor de toekomst in Stichtse Vecht;
10. Ouderen voelen zich vaak niet veilig en zijn dankbare slachtoffers voor (cyber)oplichters;
11. De Adviesraad adviseert dat de toegankelijkheid tot winkels, openbare ruimtes en de informatievoorziening verbeterd wordt.

Jeugd

De doelstelling dat de Jeugd meer moet meedoen is nog niet goed gerealiseerd en staat nu met extra aandacht in de nota.

1. De Adviesraad wijst hierbij onder andere op de groep gezinnen met oudere kinderen om vooral de sociale zorg en financiële ondersteuning voor hen te verbeteren (zie de NUBUD MER rapportage 2017);
2. De diverse regelingen, Stichting Leergeld Stichtse Vecht, de U-pas, Jeugdfonds Sport & Cultuur en het Kindpakket zijn een sterk punt. Deze regelingen moeten op maat blijvend worden gemonitord om up-to-date te blijven;

3. De Adviesraad adviseert de hulp aan kwetsbare jongeren te intensiveren en uit te breiden;
4. In het programma in het Voorgezet Onderwijs is de nodige aandacht nodig voor cyberpesten. Is hier een duidelijk beleid voor?;
5. De schuldenproblematiek in gezinnen met kinderen kan leiden tot kleine (cyber) criminaliteit. Vroegsignalering en vervolgens de contacten met HALT zullen al in een vroeg stadium moeten plaatsvinden;
6. Voorlichting en ontmoedigingsstrategieën tegen de toename van roken, drugs- en alcoholgebruik bij de Jeugd is nodig. Zie het Preventieakkoord;
7. De wachttijden voor specialistisch Jeugdzorg zijn nog steeds te lang;
9. Armoede is een belangrijke risicofactor voor huishoudelijk geweld. Wanneer gezinnen leven in de dreiging van geweld heerst er voortdurend stress. Oplossen van financiële problemen is niet voldoende. Het integraal maken vanuit de leefwereld van gezinnen is essentieel.

Mensen met een beperking/gehandicapten/chronisch zieken

1. De situatie van 18-jarige gehandicapte jongeren is nog niet verbeterd sinds 2018;
2. Huisvesting voor gehandicapte jongeren, die zelfstandig willen wonen, kampt met een groot tekort aan aangepaste woningen;
3. Maatwerkvoorzieningen aanbieden voor deze doelgroep komen onvoldoende van de grond;
4. Toegankelijkheid tot horeca, winkels/ openbare ruimtes en openbaar vervoer laat in de meeste woonkernen te wensen over. De Adviesraad adviseert dat het schouwen van publieke ruimten, in aanwezigheid van de doelgroep, georganiseerd wordt;
6. Snelle specialistische psychologische zorg voor problemen binnen een relatie bij verstandelijk gehandicapten is niet of onbereikbaar georganiseerd.

Statushouders/vluchtelingen

Het bevorderen van spreekvaardigheid van de Nederlandse taal en deelname aan het arbeidsproces is de basis voor goede integratie. Dat zal in de Lokale Inclusie Agenda verder uitgewerkt moeten worden.

Eenoudergezinnen

In de nota is weinig aandacht voor deze doelgroep, vooral voor alleenstaande moeders, die het zwaar hebben en ondersteuning behoeven. De Adviesraad adviseert om vanuit de Participatiewet kinderopvang, direct aan de 22 inwoners van de Kinderopvangaffaire, tijdelijk gratis te verstrekken in afwachting op het landelijk beleid.

MOBW

De inwoners die onder het uitvoeringsprogramma Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW) vallen hebben, voor een deel, ook te maken met het Minima- en Schuldhulpverlenings- en Woonbeleid. Dat Stichtse Vecht zich aansluit bij het project opvang voor daklozen: Living Lab (Housing First traject) voor gezinnen en jongeren is een goede stap.